Europa-Parlamentet
2024-2029

Udvalget om Kvinders Rettigheder og Ligestilling

2024/2019(DEC)

21.2.2025

UDTALELSE

fra Udvalget om Kvinders Rettigheder og Ligestilling

til Budgetkontroludvalget

om decharge for gennemførelsen af Den Europæiske Unions almindelige budget for regnskabsåret 2023, Sektion III – Kommissionen, forvaltningsorganerne og 9., 10. og 11. Europæiske Udviklingsfond (2024/2019(DEC))

Ordfører for udtalelse: Lina Gálvez

PA_NonLegDec

DA

UDTALELSE

Udvalget om Kvinders Rettigheder og Ligestilling opfordrer Budgetkontroludvalget, som er korresponderende udvalg, til at optage følgende i det forslag til beslutning, det vedtager:

A. der henviser til, at ligestilling mellem kønnene og fjernelse af uligheder er kerneværdier i Den Europæiske Union som fastsat i artikel 2 i traktaten om Den Europæiske Union; der henviser til, at ligestilling mellem mænd og kvinder er en af Unionens grundlæggende værdier, og at Unionen er forpligtet til at fremme ligestilling mellem kønnene i alle sine aktiviteter som fastsat i artikel 8 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (TEUF), hvorved princippet om integration af kønsaspektet fastsættes, og i Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder;

B. der henviser til, at Europa-Kommissionen har styrket sit engagement til fordel for en Union med lige muligheder, hvilket kom til udtryk i meddelelsen fra Kommissionen til Europa-Parlamentet, Rådet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget, hvori en strategi for ligestilling mellem kønnene 2020-2025 blev lanceret i overensstemmelse med artikel 8 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (TEUF);

C. der henviser til, at handlingsplanen for digital uddannelse 2021-2027 specifikt vil tilstræbe at øge inddragelsen af kvinder i uddannelse og beskæftigelse på det digitale område og inden for naturvidenskab, teknologi, ingeniørvirksomhed og matematik (STEM), herunder som iværksættere; der henviser til, at de fremtidige finansieringsmekanismer bør fremme denne øgede inddragelse af kvinder og piger;

D. der henviser til, at Daphne-programmets mål ifølge det europæiske kriminalpræventive net var og fortsat er relevante for de oprindelige behov, dvs. beskyttelse af børn, unge og kvinder mod vold og forebyggelse af vold;

E. der henviser til, at Unionen har mulighed for at forbedre sin tilgang til fremme af ligestilling gennem sin politik, sin lovgivning og sine finansieringsmekanismer; der henviser til, at Europa-Parlamentet gentagne gange har anmodet Kommissionen om at fremme og implementere anvendelsen af integration af kønsaspektet, herunder kønsbudgettering og kønsspecifikke konsekvensanalyser inden for alle EU-politikker;

F. der henviser til, at ligestilling mellem kønnene i Unionen er blevet negativt påvirket af konsekvenserne af tilbageslaget mod ligestilling mellem kønnene og kvinders rettigheder, navnlig inden for seksuel og reproduktiv sundhed og rettigheder (SRSR), i flere medlemsstater; der henviser til, at beskyttelse og fremme af SRSR er afgørende for at opnå fuld ligestilling mellem kønnene og sikre, at kvinder kan bestemme over egen krop; der henviser til, at antikøns- og abortmodstandsbevægelser i Europa bliver stadig mere højrøstede og indflydelsesrige; der henviser til, at disse bevægelser er velfinansierede og velorganiserede og sandsynligvis vil lægge større pres på kvinders rettigheder i fremtiden; der henviser til, at andre igangværende kriser, som f.eks. klimakrisen, væbnede konflikter og de stigende leveomkostninger, også påvirker kvinder i uforholdsmæssigt høj grad; der henviser til, at disse faktorer øger ulighederne yderligere og forhindrer fremskridt hen imod ligestilling mellem kønnene;

G. der henviser til, at Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder ikke blot fastsætter, at der skal sikres ligestilling mellem kønnene, men også beskytter den menneskelige værdighed og forbyder alle former for forskelsbehandling, herunder forskelsbehandling baseret på seksuel orientering og kønsidentitet;

1. udtrykker alvorlig bekymring over det manglende fokus i Unionens budget på at beskytte kvinder og piger mod enhver form for vold; beklager manglen på disaggregerede data om kønsbaseret vold og opfordrer indtrængende til en korrekt og hurtig gennemførelse af artikel 44 i direktivet om bekæmpelse af vold mod kvinder og vold i hjemmet[1]; anmoder Kommissionen og medlemsstaterne om hurtigst muligt og under alle omstændigheder i forbindelse med ny lovgivning og revision at undersøge muligheden for at udvide og forbedre de indsamlede data, navnlig for at forhindre gentagne eller forudsigelige lovovertrædelser; opfordrer indtrængende til obligatoriske kønsspecifikke konsekvensanalyser, der omfatter beskyttelse mod vold, for at gøre det muligt at overvåge, hvor effektive foranstaltningerne i de relevante retsakter er;

2. understreger, at der bør integreres og sikres et ligestillingsperspektiv i alle politikområder, navnlig i lyset af de mange kønsspecifikke virkninger af forskellige igangværende klima- og energimæssige samt sociale kriser, med fokus på SRSR og tilbageslaget mod ligestilling mellem kønnene og kvinders rettigheder i EU; gentager derfor sin opfordring til gennemførelse af kønsbudgettering i alle faser af budgetproceduren;

3. fremhæver, at det på grund af den forfølgelse, som LGTBIQA+-personer er udsat for, er nødvendigt at afsætte tilstrækkelige budgetmidler til foranstaltninger til bekæmpelse af LGTBIQA+-fobi, eksempelvis telefonlinjer, der yder rådgivning og skaber bevidsthed;

4. anerkender Unionens tilsagn om at integrere kønsaspektet og behovet for et større fokus på bekæmpelse af vold mod kvinder og piger i EU, navnlig via oplysningskampagner; minder om, at hver tredje kvinde i EU oplever kønsbaseret vold i løbet af sit liv, herunder fysisk, seksuel og psykologisk vold eller trusler om vold[2]; understreger behovet for at gentage, at voldtægt fortsat er en af de mest udbredte menneskerettighedskrænkelser, og behovet for hurtigst muligt at fastlægge en fælles definition af voldtægt, der er baseret på manglende samtykke, på europæisk plan med fælles minimumssanktioner i national ret; gentager, at al sex uden samtykke skal klassificeres som voldtægt i alle EU-medlemsstater;

5. gentager, at seksuel og reproduktiv sundhed og rettigheder (SRSR) er grundlæggende menneskerettigheder, og at deres gennemførelse er et grundlæggende aspekt af den menneskelige værdighed og en forudsætning for at opnå ligestilling mellem kønnene; opfordrer til en stærk europæisk indsats for at beskytte vores grundlæggende værdier, som f.eks. lige ret til at bestemme over egen krop og adgang til seksuel og reproduktiv sundhed og rettigheder, herunder sikker og lovlig abort; understreger, at der er behov for at øge budgetbevillinger, som støtter universel respekt for og adgang til SRSR, herunder adgang til gratis, sikker og lovlig abort og andre væsentlige reproduktive sundhedsydelser;

[1] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/DA/TXT/PDF/?uri=OJ:L_202401385.
[2] https://fra.europa.eu/sites/default/files/fra_uploads/eu-gender_based_violence_survey_key_results.pdf.

6. hilser udviklingen og gennemførelsen af kønsbudgetteringsmetoden velkommen; gentager, at det er nødvendigt at videreudvikle og forbedre anvendelsen af metoden; opfordrer til en øget indsamling, rapportering og evaluering af sammenlignelige kønsopdelte data i forbindelse med alle relevante EU-politikker; opfordrer indtrængende Kommissionen til at behandle dette spørgsmål som en prioritet;

7. er bekymret over de øgede finansielle risici som følge af Ruslands angrebskrig mod Ukraine og indvirkningen heraf på kvinder; anerkender kvinders sårbare stilling i forbindelse med krig og i konfliktområder og behovet for at prioritere politikker, der beskytter børn, kvinder og familier, navnlig gennem ydelse af bistand i konfliktsituationer og adgang til sundhedsydelser, herunder nødprævention, testning for seksuelt overførte infektioner, profylaktisk behandling efter eksponering og adgang til sikker og lovlig abort; fordømmer konfliktrelateret kønsbaseret vold, herunder seksuel vold og voldtægt, som krigsvåben; opfordrer til beskyttelse af og støtte til kvinder, herunder forebyggelse af menneskehandel og seksuel udnyttelse, navnlig gennem ydelse af bistand i konfliktsituationer og adgang til sundhedsydelser, herunder adgang til sikker og lovlig abort;

8. minder om, at arbejdsmarkedsdeltagelsen er betydeligt lavere blandt kvinder og mænd med handicap sammenlignet med personer uden handicap; opfordrer til, at der træffes passende foranstaltninger til at løse dette problem;

9. støtter FN's spotlightinitiativs mål om at afskaffe vold mod kvinder og piger og imødekomme behovene hos sårbare grupper såsom ofre for skadelig praksis, som f.eks. kvindelig kønslemlæstelse eller børneægteskaber, og understreger behovet for, at disse foranstaltninger omfatter LBTIQA+-kvinder; opfordrer indtrængende Kommissionen til at standse finansieringen af bevægelser i og uden for Unionen, der bidrager til alle former for undertrykkelse af kvinder, bl.a. gennem kampagner mod grundlæggende rettigheder, herunder kvinders rettigheder og SRSR; opfordrer indtrængende Kommissionen og medlemsstaterne til at styrke oplysningskampagner mod kønsbaseret vold og forskelsbehandling ved eksplicit at medtage uddannelsesmæssige tiltag til bekæmpelse af LGBTIQA+-fobi og fremme af seksuelle og reproduktive rettigheder; opfordrer til omfattende og alderssvarende uddannelsesprogrammer i seksualitet og forhold, der fremmer ligestilling mellem kønnene, samtykke og respekt for mangfoldighed i alle medlemsstater;

10. opfordrer til, at EU-budgettet øger mulighederne for kvinder, som på nuværende tidspunkt har begrænsede muligheder for udveksling med andre og kompetenceudvikling, f.eks. gennem mentorprogrammer eller faglige netværk fra alle sektorer i den europæiske økonomi;

11. minder om, at EU-institutionerne i overensstemmelse med artikel 11, stk. 2, i TEU skal opretholde en åben, gennemsigtig og struktureret dialog med civilsamfundsorganisationer og repræsentative sammenslutninger, og understreger i denne forbindelse navnlig, at adgang til strukturfinansiering er en forudsætning for at sikre offentlighedens deltagelse, uden hvilken det ikke ville være muligt for borgerne at få deres stemme hørt på EU-plan gennem deres repræsentative sammenslutninger, opretholde en regelmæssig dialog med EU-institutionerne, der bidrager til demokratisk deltagelse i politikudformningen, og en åben og bred dialog, der sikrer, at der tages

hensyn til mangfoldigheden af synspunkter og bekymringer med lige adgang for offentlighedens interesser i forhold til kommercielle interesser, udøve en overvågningsrolle i forbindelse med gennemførelsen af EU's politikker og lovgivning, herunder anvendelsen af EU-midler, eller fungere som kontrol og tilsyn i forbindelse med retsstatsprincippet; minder om Kommissionens tilsagn i sine politiske retningslinjer om at intensivere sit engagement med civilsamfundsorganisationer, der har ekspertise og en vigtig rolle at spille med hensyn til at forsvare specifikke samfundsmæssige spørgsmål og værne om menneskerettighederne, hvilket indebærer, at det, selv om Kommissionen ikke bør give NGO'er mandat til at gennemføre visse aktiviteter eller støtte specifikke holdninger eller politikker, fortsat er afgørende, at civilsamfundsorganisationer ved hjælp af EU-finansiering kan indgå i en "åben, gennemsigtig og struktureret dialog med EU-institutionerne" som fastsat i artikel 11 i TEU gennem aktiviteter, som f.eks. fortaleraktiviteter, demonstrationer eller retlige foranstaltninger, og at disse fortsat bør være støtteberettigede i de relevante finansieringsprogrammer og have tilstrækkelige øremærkede midler til rådighed;

12. understreger behovet for at sikre, at alle EU-midler når frem til de tiltænkte modtagere, og for at sikre, at ingen EU-midler tildeles eller knyttes til nogen form for terrorisme, hvilket ville have katastrofale konsekvenser for kvinder og piger;

13. opfordrer til en stabil finansieringsramme for at sikre Daphneprogrammets effektivitet og bæredygtighed med henblik på at fremme beskyttelsen af kvinder og børn mod vold; påskønner Daphne-programmets effektivitet, f.eks. de imponerende resultater og virkninger, i forhold til de beskedne tildelte ressourcer; understreger vigtigheden af at afsætte en specifik budgetpost til Daphne-initiativet for at øge synligheden, gennemsigtigheden og ansvarligheden i forbindelse med fordelingen af midler, navnlig gennem foranstaltninger, der har til formål at bekæmpe alle former for og grader af kønsbaseret vold mod kvinder og piger og vold i hjemmet og at yde ofrene behørig støtte; anerkender, at formålet med Daphne er at beskytte børn, unge og kvinder mod alle former for vold og menneskehandel og at opnå et højt niveau af sundhedsbeskyttelse, trivsel og social samhørighed; opfordrer i denne forbindelse indtrængende EU til at anse programmet for en prioritet i EU-budgettet;

14. anmoder om, at der oprettes et specifikt program inden for Daphne-finansieringsrammen til at bekæmpe vold mod LGBTIQA+-kvinder, herunder ved at tilbyde dem sikre tilflugtssteder og give dem adgang til støttetjenester, der er skræddersyet til deres behov, samt beskytte deres seksuelle og reproduktive sundhedsrettigheder.

BILAG: ENHEDER ELLER PERSONER, SOM ORDFØREREN HAR MODTAGET INPUT FRA

Formanden i sin egenskab af ordfører for udtalelsen erklærer på eget ansvar ikke at have modtaget input fra nogen enhed eller person, der skal nævnes i dette bilag i henhold til artikel 8 i bilag I til forretningsordenen.

OPLYSNINGER OM VEDTAGELSE I RÅDGIVENDE UDVALG

Dato for vedtagelse	18.2.2025
Resultat af den endelige afstemning	+: 27 –: 10 0: 1
Til stede ved den endelige afstemning – medlemmer	Abir Al-Sahlani, Mireia Borrás Pabón, Irmhild Boßdorf, Mélissa Camara, Margarita de la Pisa Carrión, Valérie Devaux, Elisabeth Dieringer, Rosa Estaràs Ferragut, Heléne Fritzon, Lina Gálvez, Alexandra Geese, Chiara Gemma, Assita Kanko, Arba Kokalari, Ewa Kopacz, Elena Kountoura, Sebastian Kruis, Judita Laššáková, Eleonora Meleti, Irene Montero, Carolina Morace, Maria Noichl, Mirosława Nykiel, Sirpa Pietikäinen, Giusi Princi, Emma Rafowicz, Joanna Scheuring-Wielgus, Benedetta Scuderi, Laurence Trochu, Marko Vešligaj, Maria Walsh, Lucia Yar
Til stede ved den endelige afstemning – stedfortrædere	Elena Donazzan, Loucas Fourlas, Elisabeth Grossmann, Jana Toom
Til stede ved den endelige afstemning – medlemmer som omhandlet i forretningsordenens art. 216, stk. 7	Gabriella Gerzsenyi, Nikos Papandreou

ENDELIG AFSTEMNING VED NAVNEOPRÅB I RÅDGIVENDE UDVALG

27	+
PPE	Loucas Fourlas, Gabriella Gerzsenyi, Arba Kokalari, Ewa Kopacz, Eleonora Meleti, Mirosława Nykiel, Sirpa Pietikäinen, Giusi Princi, Maria Walsh
Renew	Abir Al-Sahlani, Valérie Devaux, Jana Toom, Lucia Yar
S&D	Heléne Fritzon, Lina Gálvez, Elisabeth Grossmann, Maria Noichl, Nikos Papandreou, Emma Rafowicz, Joanna Scheuring-Wielgus, Marko Vešligaj
The Left	Elena Kountoura, Irene Montero, Carolina Morace
Verts/ALE	Mélissa Camara, Alexandra Geese, Benedetta Scuderi

10	-
ECR	Elena Donazzan, Chiara Gemma, Assita Kanko, Laurence Trochu
ESN	Irmhild Boßdorf
NI	Judita Laššáková
PfE	Mireia Borrás Pabón, Elisabeth Dieringer, Sebastian Kruis, Margarita de la Pisa Carrión

1	0
PPE	Rosa Estaràs Ferragut

Tegnforklaring:
+ : for
- : imod
0 : hverken/eller